

Abstrakt CZ

Diplomová práce se zaměřuje na studium dochovaných rukopisů nejstarších českojazyčných mariánských hodinek z vrcholného a pozdního středověku. Zejména se soustředí na rukopis KNM V H 36 zvaný Hodinky české královny, který na základě jeho výzdoby je možno přiřadit některé z tehdejších členek rodiny Václava IV., i když doposud jednoznačně a spolehlivě donátorka nebyla s přesností určena. Podle určitých znaků se přiřazuje královnám Alžbětě Pomořanské nebo Žofii Bavorské, avšak lze uvažovat o princezně Anně Lucemburské, která se později stala anglickou královnou sňatkem s Richardem II. Plantagenetem.

V práci je zpočátku představen náhled do skupiny liturgických a modlitebních kodexů období středověku. Poté je krátce zmíněn knižní vývoj, stěžejní prvky, obsah, výzdoba i vliv lucemburského období na české prostředí rukopisné kultury. Následují kapitoly věnující se mariologii a specifikaci tohoto typu rukopisu. Hlavní těžiště práce představuje zpracovaný katalog nejstarších českojazyčných hodinek Panny Marie, včetně kodikologického a ikonografického popisu. Všechny rukopisy jsou uváděny se svou signaturou, event. dostupným odkazem na on-line digitalizát. Závěr shrnuje výsledky studia středověkých hodinek a úvahy nad výkladem sporných iluminací. Připojené konkordance, ikonografický rejstřík, seznam signatur, pramenů a literatury předchází obrazové příloze.

Vedlejším smyslem práce byla snaha představit souhrnnější náhled na samotný kodex s příloženým jednoduchým výkladem. Úkolem přílohy je poskytnout vizuální přehled o vývoji i výzdobě rukopisu, a tím nabídnout možnost přímého porovnávání s hodinkami, aniž by se laický zájemce prvotně zabýval odborným textem. Diplomová práce by se možná jednou mohla stát další etapou pro studium smíšených mariánských hodinek a jejich srovnání s hodinkami v latinské jazykové verzi.

Klíčová slova: rukopis, knihy hodinek, iluminace, text, knihovna, pramen, motiv, biblický námět